PRESENTACIÓ DELS CONGRESSOS

Antoni Julià
Flor Hoyos

AMB EL SUPORT DE:

Generalitat de Catalunya

Diputació Barcelona xarxa de municipis

Barcelona, la ciutat de les persones — Ajuntament de Barcelona

Socrates — Educación y cultura

AMB EL PATROCINI DE:

CAJA MADRID OBRA SOCIAL

Pels que vàreu participar en els congressos de Barcelona, el material que ara teniu a les mans és l'acte que els clausura i potser, també, el que inaugura noves accions de reflexió, treball i pràctica quotidiana al voltant del tema de l'ètica.

Així doncs, no ha d'estranyar-vos que aquest fos l'eix envers el qual van girar tots els treballs d'aquells dies i que continua sent, com ho ha estat al llarg de tota la seva història, un tema de rabiosa actualitat per a la nostra professió. I és que, immersos en el món que ens envolta, no podem sostreure'ns a les reiterades manifestacions de reclams ètics que, des de diferents camps, es fan, com ara la imperiosa regulació del consum material que exigeix un creixement sostingut que està posant en perill el medi ambient i amb ell, el nostre planeta; o els temes relacionats amb la biogenètica, amb les possibilitats i els riscos de clonar éssers humans. Són tants aquests reclams, que no és per casualitat que les aportacions sobre valors de Frei Betto i Michael Löwy en el Fòrum Social Mundial de Porto Alegre, el passat mes de febrer, van ser de les que més concurrència i més ressonància van tenir.

Però la nostra professió, emparentada des de sempre i en moltes situacions amb la transgressió -que ens imposa aproximar-nos-en per a comprendre-la i actuar a partir d'aquesta comprensió, i fins i tot en alguns casos, per a compartir-la- també reclama, d'una manera molt directa i quotidiana, la nostra atenció sobre el tema de l'ètica. Aquestes accions que comporten risc professional solament poden practicar-se amb certa tranquil·litat professional si tenen el suport d'una incessant reflexió i una referència a l'ètica personal i professional.

La situació social en què vivim, i aquesta particular situació de la nostra professió, van ser les que ens van impulsar a plantejar el tema de l'ètica pel XV Congrés de l'Associació Internacional d'Educadors Socials (AIEJI) i III Estatal de l'Educador Social (les bases que ens van servir per a determinar el tema així com la metodologia dels Congressos s'expliquen més detalladament en el document "Fonaments").

El Comitè Organitzador i jo mateix desitgem que els textos aquí recollits ens ajudin a aconseguir una mica de llum en el repte que signifiquen moltes de les situacions professionals en les quals els Educadors Socials ens trobem, i per no fugir de les situacions més compromeses que són freqüents en el desenvolupament del nostre treball.

En l'acte de clausura dels Congressos em vaig comprometre públicament que els textos que aquí presento estiguessin en mans dels congressistes abans de finalitzar l'any de la seva realització.

Va ser un atreviment per part meva i és ben sabut que no hi ha res més atrevit que la ignorància. No imaginava com arribaria a ser de complex reunir primer l'abundant material produït en el transcurs d'aquells dies del mes de juny i, després, traduir-lo; aquesta manca de coneixement em va portar a

crear, en el moment del tancament, unes expectatives de diligència que, en la pràctica, s'han evidenciat excessives; també, per què no dir-ho, vaig demostrar un entusiasme propi del que se sent en finalitzar una activitat amb èxit.

La construcció dels congressos sobre l'explícita intenció que les reflexions realitzades servissin per a la creació de coneixement professional sorgit de la pròpia pràctica dels Educadors Socials, com s'exposa en l'apartat 2.1., mencionat anteriorment, i no exempt de certa retòrica academicista, exigia introduir-nos en la complexitat de reunir tots els textos, els elaborats prèviament i els elaborats *in situ*, i que aquests poguessin ser consultats i interpretats amb les menors restriccions lingüístiques, vessant-los no sols a la llengua local sinó a les altres tres llengües d'abast mundial.

Així doncs, amb cert retard, us arriba el material dels Congressos amb els quals podreu donar la màxima continuïtat als treballs que hi vam realitzar.

D'entre els textos recopilats s'ha de fer una distinció entre els que són el producte d'elaboracions personals per a les exposicions per part de Conferenciants i Ponents (Conferències i Taules Rodones, Inauguració i Cloenda), i els que són producte d'elaboracions realitzades a partir de les aportacions dels participants en els Espais de Participació (Grups de Treball, Espais participatius de la Jornada Estatal, Punts de Trobada per Àmbits d'Intervenció, Punts de Trobada per Àrees Geogràfiques, Visites Tècniques, i Comunicacions i Pòsters). Les elaboracions realitzades en aquests espais són les que ha utilitzat la Secretaria Científica per a una reflexió posterior i que han permès la producció, en un primer moment i dintre del mateix marc del congrés, de la Declaració de Barcelona i, en un segon moment, molt més extens, de l'elaboració de les Conclusions finals.

Els materials més importants utilitzats per a la construcció de les conclusions han estat els abundants textos que van sorgir dels Grups de Treball, que són d'una gran riquesa i, conseqüentment, susceptibles d'altres treballs interpretatius, per això ens hem permès incloure'ls íntegres en el C.D. perquè, si altres grups de professionals, d'estudiants o d'acadèmics, o tots junts sí ho desitgen, puguin fer un nou treball de reflexió i de proposta.

L'avaluació dels congressos s'ha realitzat a partir dels qüestionaris lliurats pels propis congressistes. No s'ha fet cap interpretació de les dades quantitatives recollides, per tant no és necessària cap presentació. Sí la mereixen els abundants comentaris que es van fer en ells.

L'elaboració d'aquest material té la dificultat inherent al seu caràcter valoratiu, ja que cada qüestionari està realitzat a partir de les expectatives, dels desigs i de les il·lusions que l'autor ha posat en l'assistència als congressos que, evidentment, poden ser molt diferents, i fins i tot oposats. El resultat ha suposat que la valoració en alguns casos sigui totalment antagònica. Aquestes oposicions s'han inclòs en el mateix paràgraf. En la redacció del text s'ha

procurat guardar les expressions escrites pels participants en els qüestionaris, utilitzant conjuncions que unissin, coordinessin, subordinessin apreciacions pròximes, vessades en diferents qüestionaris. Estan totes les opinions significatives dels qui van realitzar l'escrit, encara que algunes s'hagin positivitzat i algunes crítiques han estat escrites amb paraules corteses.

La publicació de tots els textos, i en especial d'aquestes valoracions, compleix amb el principi de transparència a què ens vam comprometre en l'acte de clausura del congrés. Al mateix temps, és un traspàs de testimoni als nostres col·legues uruguaians per a la realització del XVI Congrés Mundial de l'Associació Internacional d'Educadors Socials (AIEJI), i als nostres col·legues gallecs per a l'organització del IV Congrés Estatal dels Educadors Socials, a fi que siguin tinguts en compte en l'organització de sengles congressos amb la intenció de millorar-los.

Com l'organització del Congrés Mundial és una de les activitats importants per a l'Associació Internacional d'Educadors Socials (AIEJI), i en el seu programa figura la celebració de l'Assemblea General i la primera reunió del nou Comitè Executiu elegit, incloem en aquest document els acords presos en l'Assemblea General sobre els que ha de construir-se l'Acta per a aprovar-la en la propera assemblea, i l'Acta del primer Comitè Executiu on es va elegir el nou President de la nostra associació internacional, així com els càrrecs importants de gestió.

Finalment, en aquesta publicació podreu trobar un grup de documents en annexes, on hem recollit, a més de les dades referents als participants i de l'estructura orgànica dels congressos, aquells documents que van circular durant la seva celebració.

Per acabar aquesta presentació, desitjaria que la lectura d'aquests textos estimuli el lector a participar activament en la realització i en la preparació dels propers congressos: l'Estatal per a l'any 2004 a Galícia, i el Mundial de l'Associació Internacional d'Educadors Socials (AIEJI) a Montevideo (Uruguai) l'any 2005, i que en cada un d'ells ens tornem a trobar més nombrosos encara.

Fins a la propera, doncs!

Antoni Julià
President dels congressos

Barcelona, 30 de març de 2002.

PRESENTACIÓ DE LA TROBADA ESTATAL
Flor Hoyos
Presidenta de l'Associació estatal d'educació social (ASEDES)

En el tercer dia de congrés, aquesta jornada va ser una proposta de trobada, reflexió i debat per als educadors i educadores socials de tot l'estat espanyol, que romangúe oberta també a la resta de congressistes.

Aquesta trobada es va programar prenent com a base el contingut del Congrés: "Ètica i qualitat en l'acció socioeducativa". Vàrem considerar que un acte d'aquesta magnitud i transcendència era el marc idoni perquè, en una única jornada i seguint un camí imaginari, viatgéssim en el temps des dels antecedents històrics de l'Educació Social a Espanya, fins als projectes que il·lusionen i comprometen en aquests moments l'associacionisme en el camp de l'Educació Social al país.

Vam iniciar aquesta singladura amb la il·lusió i l'esperança que la jornada resultés profitosa i enriquidora.

La trobada va començar amb la primera Sessió Plenària, amb la finalitat de reconèixer, repassar i transitar per les fites històriques més significatives de l'educació social a Espanya.

En un segon moment, als Espais de Participació per Temes es van analitzar les possibilitats de la situació actual i les perspectives de futur. A continuació, van tenir lloc els Espais De Participació Per Comunitats Autònomes, on es van trobar congressistes de diferents comunitats que, dins del procés associatiu, compartien elements comuns al seu territori i podien estructurar finalment una visió global, des de la singularitat de cada procés.

Un muntatge teatral per "pensar" lúdicament va aportar a les Jornades el contrapunt creatiu i d'acció, tan directament vinculat al nostre saber fer.

Finalment va tenir lloc la segona Sessió Plenària, on es va fer un recorregut pel nostre present més actual, amb una clara visió cap al demà, intentant traçar allò que volem assolir per l'associacionisme estatal en un futur.

En aquest espai hem intentat reflectir què va ser i què va comportar la Trobada Estatal a Barcelona el 8 de juny de 2001. Les diferents activitats que es van anar desgranant serviran com a fil conductor. En la mesura que ens era possible, hem respectat, quan els teníem, els textos que els mateixos participants van elaborar i utilitzar en les seves aportacions i reflexions, per tal de reflectir millor tot allò que es va viure.

Jo també espero que siguem encara més nombrosos a la propera cita, l'any 2004 a Galícia.

Aquest projecte s'ha dut a terme amb el recolzament de la Comunitat Europea.

El contingut d'aquest projecte no reflecteix necessàriament les opinions de la Comunitat Europea, ni implica cap responsabilitat per part seva.